

BIJDRAGE TOT DE MYCOLOGISCHE FLORA VAN NEDERLAND

DOOR

DE CONSERVATRICE DER NED. MYCOL. VER.
(VERVOLG OP DE IN NED. KRUIDK. ARCH. 1924 GEPUBLI-
CEERDE NIEUWE BASIDIOMYCETAE).

Basidiomycetae.

Eubasidiaae.

Agaricaceae.

Leucosporeae.

Lepiota.

L. hispida Lasch nr. 407, Linnaea IV p. 518, Friess Icon. t. 14, f. 1, Hym. Eur. p. 32, Cooke III, t. 27, Sacc. Syll. V, 36, Wint. Kr. Fl. I, 839.

Hoed $\pm$ 5 cm breed, in het midden met umbo die bruin is gekleurd en ongeschubd. Verdere gedeelte van den hoed met grijsachtigen ondergrond, waarop bruine spitskegelvormige, gekromde, opstaande vastzittende schubben. Hoed uitgespreid, rand omgebogen. Steel opvallend bruin-gekleurd door tot boven aan toe wollige, bruine bekleeding, tot 4 cm lang en 0,5 cm breed. Lamellen witachtig, dicht opeen, buikig. Vleesch wit-grijsachtig. Reuk en smaak niet opvallend scherp. Sporen $3-4 \times 2 \mu$.

In een enkel exemplaar gevonden in beukenbosch van het buitengoed Clingendaal bij Wassenaar, 27 Sept. 1925 op de excursie der N. N. V. afd. Rotterdam, door J. J. Klap.

Ofschoon Ricken geeft voor de sporengrootte $9-10 \times 2-3 \mu$, Rea $6-7 \times 4 \mu$, geloof ik door de stijve, bruine, spitskegelvormige schubben van den hoed en den bruinwollig bekleeden steel, deze door mij nog nooit waargenomen soort, de juiste determinatie te hebben gegeven.

Zij is in een fraaie teekening voor de Flora vastgelegd.
Mycena (Auct. A. J. P. Oort).

M. raeborhiza Lasch Linnaea IV, p. 134, Rick.
 Blätt. nr. 437, Sacc. Syll. V, 265, Wint. Kr. Fl. I, 762.

Hoed 4—10 mm, klok-kegelvormig, later meer uitgespreid, maar nooit vlak wordend, droog, glad, geelbruin of bruin, in 't midden donkerder. Plaatjes buikig, vrij talrijk, bijna vrij, gelig-wit. Steel 30/1 mm, witachtig bestoven, eenigszins wortelend, kleur als hoed, iets lichter.

Cystiden ontbreken. Basidiën 4-sporig. Sporen fijn stekelig, bijna rond, $L_{50}^1) = 6,6 \mu \pm 0,5^2)$ $B_{50}^1) = 5,7 \mu \pm 0,5^2)$ (gemeten zonder stekels). Reukeloos.

Standplaats: tusschen *Polytrichum* in loofbosch.

Deze soort werd den 11en Aug. 1925 te Oegstgeest gevonden door A. J. P. Oort. Volgens de oorspronkelijke beschrijving moet de paddenstoel iets grooter zijn (8—17 mm) en op of bij loofhoutstammen groeien; toch is hoogstwaarschijnlijk de determinatie juist.

De soort werd afgebeeld voor de Flora Batava.

M. viscosa Maire Bull. Soc. Myc. Fr. 1910, t. XXVI, p. 162 en 1911 t. XXVII, p. 411, Bigeard Guill. Compl. 79, Rick. Blätt. nr. 419 (als var. van *epipterygia*).

Hoed 10—20 mm, klokvormig, bij jonge exemplaren even boven den rand ingesnoerd. Huidje zeer kleverig, gemakkelijk loslatend. Kleur groen met bijmengingen van bruin en geel. Vleesch groengeel. Plaatjes met tand aflopend, groengeel, naar den rand wit. Steel 50—75/1,5—2 mm, zeer kleverig, licht groen-geel. Snede van de plaatjes bestaande uit een elastischen, kleverigen, amorphen band, waarin geen cystiden te vinden zijn. Basidiën 2-sporig. Sporen breed elliptisch $L_{10} = 10,4 \mu$ $B_{10} = 7,0 \mu$. Reuk naar meel.

Standplaats: in groepjes of kleine bundels op en bij een stomp van *Pinus Strobis* in coniferenbosch.

¹⁾ d. i. Gemidd. lengte resp. breedte uit 50 metingen.

²⁾ d. i. Standaardafwijking.

De beschrijving werd gemaakt voor exemplaren die 19 Sept. 1925 op het Loo door A. J. P. Oort werden gevonden. Verder was deze soort aanwezig op de tent. der N. N. V. te Enschede van 10—12 Oct. 1925. Hoewel de gevonden exemplaren door hun kleur nog al sterk afwijken van de door Bigeard en Ricken opgegeven kleur en ook de verkleuring tot roodbruin niet werd waargenomen (de gevonden ex. waren nog jong!) moet de determinatie juist zijn, omdat de hoedvorm, de typische geur, de standplaats en de sporenmaten geheel overeen komen met bovengenoemde beschrijving.

M. plicosa Fr. var. *marginata* Lange Dansk. Bot. Archiv. I, nr. 5, p. 18, Pl. I, f. a, Sacc. Syll. XXIII, 80.

Hoed 10—17 mm., kegelvormig, later iets uitgespreid, met stompen bult, gevoord, vochtig gestreept, droog dof, iets zijdeachtig aanvoelend, lichtgrijs-rose-bruin. Plaatjes dik, tamelijk wijd uiteen, aangehecht, wit of grijs met vrij onduidelijke rose-geelbruine snede. Steel 35—40/1—2,5 mm, vrij taai, glad, onderaan iets verdikt en harig, kleur als hoed, maar lichter tot bijna wit.

Cystiden stomp spoelvormig of min of meer fleschvormig cilindrisch, ook op lamellen vlakken, onder het microscoop met geelbruinen inhoud, 30—40/7—15 μ . Basidiën 4-sporig. Sporen elliptisch $L_{80} = 8,5 \pm 0,9$ $B_{80} = 4,9 \pm 0,5$. Reuk zwak naar ammoniak.

Standplaats tusschen naalden in dicht sparrenbosch.

Deze variëteit werd 15 Sept. 1925 door Mej. W. v. d. Meulen te Wapenvelde gevonden en klopt geheel met de door Lange gegeven beschrijving, alleen zijn de cystiden volgens zijn opgave 60—80 μ lang.

Zij werd voor de Flora Batava afgebeeld.

M. Seynii Quélet Bull. Soc. bot. Fr. 1876, t. II, f. 9, Bigeard Guill. Compl. p. 95, Sacc. Syll. V, 256.

Hoed 20—35 mm, jong klokvormig, later kegelvormig tot bijna vlak, met stompen bult, droog glad en glanzend,

rose-bruin of violetachtig, bij jonge ex. rand soms geel-bruin. Plaatjes bultig, aangehecht, talrijk, jong witachtig, met donkerrose-roodbruine snede, later rose-violet met meestal onduidelijk donkerder snede. Steel 40—60/2—4 mm glad, hol, iets lichter dan de hoed; onderaan meestal iets afgeplat, met een wortel van 5—25 mm. lang, die plat is en met lange, witte haren is bezet en waarmee de paddenstoel vastzit tusschen de schubben van dennenkegels. Cystiden stomp, cilindrisch 40—45/6—11 μ , Basidiën 4-sporig. Sporen breed elliptisch; $L_{100} = 12,5 \pm 1,3$ $B_{100} = 7,0 \pm 0,8$. Reuk geen. Smaak later een weinig scherp.

Standplaats op afgevallen kegels van *Pinus austriaca* in dennenbosch in de duinen.

Deze soort werd op 12 en 22 Aug. 1925 in de duinen bij Katwijk gevonden door A. J. P. Oort. Alleen door haar grootte wijkt de gevonden soort van de bovengenoemde beschrijvingen af. Daarin wordt voor den hoed opgegeven 10—20 mm.

In een fraaie teekening is zij voor de Flora Batava vastgelegd.

M. avenacea Fr. (Sensu Schroet.). Fries Syst. Myc. I p: 150, Ricken Blätt. Nr. 424, Big. Guill. Compl. 80, Sacc. Syll. V. 253, Wint. Kr. Fl. I, 767. Schroet.: Pilze Schlesiens, Lange Dansk. Bot. Archiv. 1, 5 p. 19. Hoed 6—20 mm stomp kegelvormig, kleur zeer veranderlijk, meest centrum bruin, naar den rand geel, met een zwak olijfgroene tint, maar soms bijna geheel bruin of grijs-bruin, soms bijna geheel geel. Plaatjes vrij breed, aangehecht, talrijk, wit-grijsachtig, zelden iets geelachtig, met een meest rood-roodbruine, soms bruine of bruin-gele snede. Steel 25—45/0,7—2 mm, bovenaan licht, naar onderen toe meest geelachtig met olijf-groene tint, soms ook grijs-bruin, glad en kaal, aan de basis witvlokkig, zonder wortel. Cystiden fleschvormig met langen hals, zelden een weinig vertakt, 30—40/7—9 μ . Breedte van hals: 3—5 μ . Basidiën

4-sporig. Sporen elliptisch $L_{100} = 10,4 \pm 1,4$ $B_{100} = 5,5 \pm 0,5$.
Reuk geen.

Standplaats: vastzittend op stengelstukken van gras in gazon. Deze soort werd bijna gedurende de geheele Septembermaand 1925 in groote hoeveelheden gevonden door A. v. Luyk en A. J. P. Oort in het Cantonspark te Baarn. Zij zal waarschijnlijk in het geheele land algemeen voorkomen. De beschrijving bij Lange klopt goed. De oorspronkelijke beschrijving bij Fries wijkt af door de kleur (fuscus, demum caesio-lividus) en de standplaats (beukenbosschen). Zij is voor de Flora Bat. afgebeeld.

M. iris Berkeley Eng. Flora V, 56, Cooke II, t. 161. Big. Guill. 87, Sacc. Syll. V, 252, Wint. Kr. Fl. I, 768.

Hoed 4—6 mm halfbolvormig of stomp-kegelvormig, grijs geel-bruin, middenin vrijwel oranje, rand geel, afgezet met helder blauw. Plaatjes smal en recht, vrij of bijna vrij, onder de loupe fijn gekarteld, veroorzaakt door plaatselijke ophooping van cystiden, bleek-grijs. Steel 30/1 mm over vrijwel de geheele lengte kort behaard, grijs-crème, basis meestal donker blauw. In sommige gevallen kunnen hoed en steel bijna geheel blauw zijn of kan elk spoor van blauw ontbreken. Cystiden, wat het uitstekende gedeelte betreft, stomp cylindrisch, $14-22/3-6 \mu$. Basidiën 4-sporig. Sporen elliptisch $L_{100} = 8,7 \pm 1,0$ $B_{50} = 5,1 \pm 0,6$.
Reuk geen.

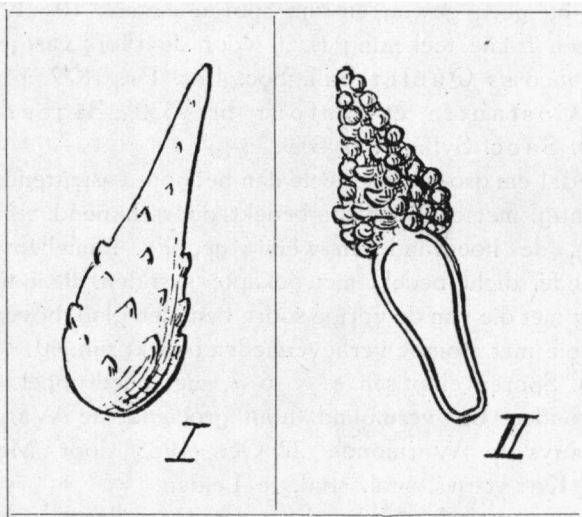
Standplaats op afgevalen takjes of rotte kegels van Coniferen. De soort werd op 2 plaatsen gevonden door A. J. P. Oort en wel den 8en Aug. 1925 in het Mastbosch bij Ulvenhout en vervolgens op den 12en en 22en Aug. 1925 in de duinen bij Katwijk. Exemplaren van de laatste vindplaats zijn afgebeeld voor de Flora Batava. Indien de blauwe kleur ontbreekt, is de soort toch zeer gemakkelijk te herkennen aan den behaarden steel en de fijn gekartelde snede van de plaatjes.

M. pura Pers. var. *alba* Costantin et Dufour.
Nouvelle flore des Champignons p. 35.

Hoed 15—22 mm, geheel wit, of in het midden iets rose. Plaatjes wit of zeer licht rose. Steel 45—55/2—3 mm wit of zeer licht rose. Cystiden fleshvormig, of bijna cylindrisch, stomp, 50—60/12—21 μ . Basidiën 4-sporig. Sporen als van de type. Reuk naar radijs.

Standplaats tusschen gras en bladeren in een loof boschje in de duinen. Deze variëteit werd 20 Sept. 1925 door A. J. P. Oort te Katwijk gevonden. Van de type wijkt deze var. slechts door mindere grootte en kleur af.

Zij is voor de Flora Batava afgebeeld.



Pleurotus.

Pl. mixotrichus Lévillé Systema Mycologica I. p. 190,
Fries Hym. Eur. p. 179, Cooke III, t. 243, Sacc.
Syll. V, 376.

Hoed met gelatineuse huid, grijs bruinachtig, naar den rand toe witachtig, met duidelijke, harige, opstaande schubben, ruim 1 cm groot, dun vleezig, eerst schelpvormig gekromd,

dan uitgespreid met steelvormig verlengstuk vastzittend. Lamellen wit, vrij dicht bijeen, microscopisch zeer merkwaardig doordat lamellensnede en -vlakte geheel bedekt zijn met kegelvormige, spits toeloopende cystiden (fig. I), $44 \times 12 \mu$ groot, die geheel met stekels zijn bezet. De sporen zijn elliptisch gekromd, $10-12 \mu$ groot.

Deze soort werd den 9den Sept. 1925 gevonden door Mejuffr. H. v. Stolk, op haar Buiten Huize Coburg te Huis ter Heide (Utrecht), groeiende op doode takken van *Prunus serotinus*.

De beschrijving in Ricken (die Blätterpilze) komt met deze soort vrij goed overeen, doch van de fraaie cystiden maakt hij geen gewag en zijn sporen meten: $10-12 \mu$.

In een fraaie teekening is zij voor de Flora vastgelegd.

Pl. nivosus Quélet Bull. Soc. Bot. Fr. 1877, p. 320, t. 5, Costantin et Dufour nr. 330, Bigeard II p. 122, Sacc. Syll. V. p. 379.

Hoed 1 cm groot, ongesteeld aan het hout vastzittend, witgeelachtig, met een slijm laag bedekt, doorschijnend, zeer dun vleezig, de hoedrand een weinig gegolfd. Lamellenvlakte en -snede, dicht bedekt met gekapte systiden, die, in tegenstelling met die van de vorige soort, beneden glad, boven aan het kapje met stompe verhevenheden bedekt zijn, $40 \times 12 \mu$ (fig. 2). Sporen elliptisch $8 \times 6 \mu$, met oliedruppel.

Gevonden op vermolmd hout groeiende te Warmond (het Huys te Warmond), 22 Oct. 1925 door Mejuffr. Toos Karstens, biol. stud. te Leiden.

Het is vreemd, dat Ricken en Rea deze soort niet geven. Bigeard plaatst haar vlak bij *Pl. myxotrichus*. Saccardo noemt haar verwant aan *Pl. cyphelliformus*.

Zij is door een fraaie teekening voor de Flora vastgelegd. *Lactarius*.

L. fuliginosus Fr. (*L. azonitus* Bull.) Fries Epic. p. 348, Hym. Eur. p. 434, Bull. t. 567, f. 3, *A. plinthogatus* Otto. Sacc. Syll. V 446, Wint. Kr. Fl. I, p. 544.

Waar de beschrijving zoo geheel overeenkomt met nr. 112 van Ricken (Die Blätterpilze) is elk commentaar overbodig. Zeer typisch is het eerst witte melksap, dat uit de lamellen vloeit, waarna spoedig de lamellen op de gekneusde plaats een oranje-roode kleur aannemen. Ook het vleesch van hoed en steel kleurt bij doorbraak rood.

Zij werd door Ir. A. C. Schweers te Hengelo, in het z.g.n. Westhag aldaar, onder hooge eiken in verscheiden exemplaren verzameld van 28 Aug. af tot in Sept. 1925.

In een fraaie teekening is zij voor de Flora vastgelegd.

Marasmius.

M. sclerotipes Bres. F. Trid. p. 12, t. XI, f. 1, *Collybia cirrhata* auct. recent non Fries. Rea (British Basid.) p. 528, Sacc. Syll. V, 558.

Hoed 0,5—1,5 cm klokvormig, wit, met gele umbo. Hoedrand gestreept. Steel lichtbruin, kort en vrij dik, 1,5 cm lang, 3 mm dik, eindigend in een bruin langwerpig sclerotium van 1 cm lengte en 0,5 cm breedte.

Lamellen wit, wijd uiteen, sporen lang elliptisch $4 \times 2 \mu$.

Deze, zeker van *Collybia cirrhata* en *tuberosa* afwijkende soort, werd mij groeiende op vermolmd hout toegezonden den elfden Nov. 1925 uit Hengelo door Ir. A. C. Schweers.

Zij is in fraaie teekening voor de Flora vastgelegd.

Rhodosporeae.

Entoloma.

E. nitidum Quélet Ass. Fr. 1882, p. 6, t. II, f. 8, *Agar. ardosiacus* Fr. Ic. t. 94, f. 4, nec. Bull., Ricken (die Blätterpilze) nr. 824, Sacc. Syll. V, 685.

Het is onnoodig deze soort nader te beschrijven, waar zij geheel met die van Ricken en Saccardo overeenkomt.

Zij werd gevonden in één enkel exemplaar den 27 Aug. 1925 door A. J. P. Oort te Bilthoven in het dennenbosch tusschen mos. De heer Ir. A. C. Schweers vond haar den 21 Sept. 1925 in het Westhag bij Hengelo.

In een fraaie teekening is zij voor de Flora vastgelegd.

Ochrosporeae.**Naucoria.**

N. horizontalis Bull. t. 324 (Agar). Fries Hym. Eur. p. 256, Cooke III t. 601, Sacc. Syll. V, 833, Wint. Kr. Fl. I, 676.

Hoed 1 cm, bolvormig, kaneelbruin, aan den rand iets vlokkig, steel 1 cm lang, 2 mm dik, bruin, iets gekromd. Lamellen bruin, breed, wijd uiteen, sporen $6-8 \times 5-6 \mu$ iets ruw. De sporen komen overeen met de beschrijving van Rea (British-Basid.) p. 351 en niet van Ricken (die Blätterpilze) nr. 666. Zij werd in één exemplaar gevonden, groeiende op wilg staande in de Grienden bij de Nieuwe Merwede te Dordrecht, door H. Vink en B. M. Hoeks aldaar, den tweeden Nov. 1925.

Cortinarius.

C. salor Fr. Epicr. p. 276, Hym. Eur. p. 357, Ricken II. die Blätterpilze, Tafel 35, F. 3, Sacc. Syll. V, 920 Wint. Kr. Fl. I, 604.

Daar deze soort met de beschrijving en plaat van Ricken overeenkomt, is nadere commentaar overbodig. De lange, wollige, bruine cortina die den steel bijna geheel bedekt, is voor deze soort zeer karakteristiek. De sporen $8 \times 5 \mu$, wrattig, komen in vorm en grootte niet geheel met die van Ricken overeen.

Zij werd gevonden op de Excursie der N. M. V. tijdens de tentoonstelling te Enschede gehouden op het buiten Schmalenbroek (eigenaar de heer ter Kuile) den 11 Oct. 1925.

In een fraaie teekening is zij voor de Flora vastgelegd.

Bolbitius.

B. fragilis (Linn.) Fr. Epicr. I, c. Hym. Eur. p. 334, Cooke III, t. 720, Sacc. Syll. V, 1074, Wint. Kr. Fl. I, 622.

Deze geheel met de beschrijvingen van Ricken en Rea overeenkomende soort is typeerend, doordat zij in alle deelen zuiver *botergeel* is, zoo ook de lamellen. De sporen,

die roestbruin en met typische „Keimporus” voorzien zijn, komen volgens de maat overeen met die van Rea, niet van Ricken.

Zij werd in één exemplaar gevonden, door B. M. Hoeks, biol. cand., den 16 Nov. 1925 op opgespoten terrein bij de zeehaven te Dordrecht.

Polyporaceae.

Boletus.

B. sulphureus Fries Epicr. p. 413, Hym. Eur. p. 502, Bigeard (Champ. supérieurs de France) p. 390, Rea (British Basid.) p. 562, Sacc. Syll. VI, 13.

Met genoemde beschrijvingen komt de gevonden soort volkomen overeen. Saccardo zegt terecht, dat zij geheel doet denken aan den habitus van *Pholiota spectabilis*. Vooral de knollige, viltige steelbasis lijkt veel op die van deze plaatzwam.

De hoed is zwavelgeel, eenigszins kleverig, zonder schubben, 12 cm breed. De steel is geel met roode netvormige strepen en vlekken, bovenaan 3 cm breed, onderaan tot 5 cm breed, gevuld en vol. De poriën eerst geelachtig, daarna olijfkleurig, vrij klein, de buisjes 1 cm breed. Het vleesch kleurt bij doorbreken blauw. De sporen zijn lichtgeel $8-9 \times 3\frac{1}{2} - 4 \mu$.

Zij werd gevonden den 15 Sept. 1925 door Cath. Cool tijdens een excursie in de omstreken van Bussum en was ook aanwezig op de tentoonstelling te Enschede, afkomstig uit de omstreken aldaar, den 10 Oct. 1925.

Rea en ook Bigeard plaatsen haar naast *Bol. variegatus* en ongetwijfeld is zij na-verwant aan deze soort.

In een fraaie tekening is zij voor de Flora vastgelegd.

Polyporus.

P. Tuberaster Fries Syst. Myc. I, p. 347, c. syn., Hym. Eur. p. 523, Jacq. Coll. Suppl. t. 8, 9, Sacc. Syll. VI, 56, Wint. Kr. Fl. I, 453.

Deze tot nog toe slechts in zuidelijke landen gevonden

soort, de *pietra fungaia* der Italianen, die uit een steenhard sclerotium z.g.n. „zwamsteen” groeit, is den 28 Mei 1925 te voorschijn gekomen te Wageningen, waar de heer T. Schoevers het sclerotium, uit den Alkmaarder Hout afkomstig, in den grond gestopt had. Dit scler. was in 1923 gevonden door den heer Hoek, dir. der plantsoenen aldaar. Reeds vóór dien waren op dezelfde plaats eenige zwamstenen met weinig ontwikkelde vruchtlichamen gevonden, welke werden bewaard in het Phytopath. Inst. te Wageningen.

Clavariaceae.

Clavaria.

Cl. pulchra Peck 28 Rep. p. 53, tab. I, f. 10, Coker (The Clavarias of The United States) p. 58, pl. I, 6, 13, 82. (syn. *Cl. persimilis* Cotton Trans. Brit. Myc. Soc. 3, 182, 1909), Sacc. Syll. VI, 725.

Verscheidene onvertakte, puntige, oranje-roode knotsjes dicht bijeen gezeten toch onderling niet verbonden. Elk knotsje van $1\frac{1}{2}$ —6 cm hoog en 2—4 mm dik, de meeste iets omgebogen, hol, de oppervlakte zacht aanvoelend; vleesch taai, zonder smaak of reuk, de basis iets viltig; basidiën 2—4-sporig; sporen ovaal met puntje en olie-druppel, 4—6 μ .

Gevonden door Cath. Cool onder sparren in de Wouwsche Plantage bij Bergen op Zoom 31 Aug. 1925.

Door mij (C. C.) werd deze soort, in kleur en habitus ook op *Cl. inaequalis* gelijkende doch veel kleiner, getermineerd als *Cl. fusiformis* Sow., reeds bij Oudemans bekend; doch opgezonden aan Prof. Coker gaf deze haar den bovengenoemden naam. Zij schijnt dicht bij *fusiformis* te staan, doch deze wijkt af door meerdere grootte, verbonden knotsjes, bitteren smaak en andere sporen.

Zij is in een fraaie teekening voor de Flora vastgelegd.

CATH. COOL.

Leiden, 's-Rijks-herbarium.